

Titel: Fortegnelsen over Trykkefrihedens Skrifter II, stk. 18

Citation: "Fortegnelsen over Trykkefrihedens Skrifter II, stk. 18", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Fortegnelsen bind 2, Fortegnelse paa alle de Skrifter som siden Trykfriheden ere udkomne, stk. 1-30, anm. nr. 1-447, dækkende 14.09.71-13.09.72*, Kanneworff, 1772, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-4_002-shoot-workid4_002_018.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Fortegnelsen bind 2, Fortegnelse paa alle de Skrifter som siden Trykfriheden ere udkomne, stk. 1-30, anm. nr. 1-447, dækkende 14.09.71-13.09.72

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

273 Fortegnelsen over alle udkomne Skrifter, siden Trykfriheden.

Anden Aargang, 18. Stykke.

No. 251.

Hermione. Et Sørgespil i fem Optog

af C. F. Fasting. Trykt hos Stein,

og sælges hos Monsr. Fauerschou paa Adr. Cont. Lort. Contoir for 2 Mk. 7 Ark. 8vo.

Det synes nu at være den Tid - da Tragiediens Epoqve begynder hos os Vi have i kort Tiid seet tre efter hinanden at komme for Lyset, foruden de forhen udgivne af Evald. Og, hvi skulde vi ikke ogsaa i dette Fag kunde gjøre andre Nationer efter? — At vi ikke mangle Genier, tør vi bevise af de Prøver, vi have seet, og vi smigre os med store Formodninger,

2

274

nu da lisen er brekket; thi hvo veed ikke, at Begyndelsen altid er ufuldkommen? — Vilde kun de Penne, som have vovet sig i dette uvante Arbeide, nu ikke standse ved det første Forsøg! — og hvi skulde de? Zarine har jo ingen Aarsag til at klage over sin Skiæbne, da den mere end engang er opført med Publikums Bifald — Opmuntring nok for Hr. B.! Hermione er ikke kommen saavidt, den venter paa sin Dom, og vi spaae den ikke den umildeste. Lad den endog have Feile, som maaskee overgaae Zarines: maaske den paa den anden Side har sine gode Egenskaber, om hvilke kan siges det samme. Men vi ville stræbe at fremlægge for vore Læseres Øyne, hvad vi meene, at kunde være til Beviser for begge Deele; Dog maae vi først korteligen gjøre dem bekiendte med Stoffet til dette Stykke, og det er dette: Hermione en grædsk Princesse, Daatter af Menelaus, er fra lang Tiid siden bestemt til at forenes ved Ægteskab med Orest, Agamemnon's Søn, naar Thronen i Mycene, maatte blive ledig — Men Hermione blev i hendes første Aar frarevet sine Forældre, og af Faderen betroet en gammel ærværdig Phorbas til Opdragelse. Denne havde reyst omkring med hende, hvis Herkomst var ham allene bekiendt, og skiult baade for hende selv og alle andre. Phorbas havde i sær faaet den Ad-

3

275 varsel af Faderen, at vogte hende fra at blive indviklet i nogen Elskov, førend den bestemte Tiid kom — Dog hun fik at kiende en Medon, og Kierlighed bemestrede sig hendes gandske Sind — Hun unddrager sig Phorbas, og forlover sig høytideligen med Medon, skiønt Guderne ved Tegn tilkiendegave deres Mishag — Medons Kald fordrede ham til Krigen, og han fulgte det — Hun med sin Fortroelige befinder sig i Cythere under Navn af Palmire. Orest, som befinder sig sammesteds, seer hende, og føler Kierligheds fulde Magt. Han tilbyder hende sin Haand og sin Throne; men hendes Hierte fuldt af Medon afskyede Tilbudet — Misundelse over et saa glimrende Tilbud væbnede Zephire, (hun var forloved med Seide, Orestes Fortroelige) imod Kongen og Palmire — Hun tænker paa Midler til at rydde af Veyen sin Medbeylerinde, og uformodentlig aabner sig en Leylighed — Medon er ankommen, og fuld af Tvivl og Længsel spørger han efter Palmire — Og skiønt Zephire ikke kiender ham, troer hun dog at see i ham en Elsker af Palmire — Efter denne Forudsætning læmper hun sin Tale, og forbereder hans ømme Hierte til det smerteligste Stød — og dette føler han ved den endelige Erklæring: at Palmire elsker Orest — Fuld af Fortvivlelse løber han med blottet Dolk, for at giennemføre Orest — Men hans Hensigt

4

276

mislykkes og han gribes — Zephire havde altsaa ey heller naaet sit Ønske — men desmere voxer hendes Raserie — Hun griber nu til det sidste og sikkerste Middel at borttrydde sin Rivale — Palmire maae dræbes: denne er hendes Beslutning, og hun udfører den selv — Imidlertid er den gamle Phorbis ankommen, og har aabenbaret Orest den heele Hemmelighed om Palmire, eller nu, Hermonie. De ere endnu i denne Samtale, da uformodentlig Seide kommer med den skrækelige Tidende, at Hermione svømmer i sit Blod— Forvirring og Skræk betager dem alle, og i den Tilstand indstiller Zephire sig som Gierningsmanden — Palmire dør, og Zephire, efter at have forklaret Aarsagen til hendes Raserie, støder en Dolk i sig og dør tillige — Hermed sluttet Handlingen. — For nu at sige vore Tanker om dette Stykke, da forekommer Hr. F. os at være lykkeligere i at udføre Karakterer, end i at anlægge dem: Vi troe nemlig, at jo fuldkomnere vi ere bekiendte med Personernes Tænkemaade og Omstændigheder, destomere interessere vi os i deres Skiæbne — Og her savne vi meget hos Hr. F. — Endog Hoved-Personerne selv, Hermione og Orest, kiende vi ikke uden meget dunkelt — Men Medon og Zephire, som dog begge have saa vigtig en Indflydelse i den paafølgende Katastrophe, kiende vi dem vel, uden blot af Navnet? — Burde

5

277 Hermiones Kierlighed til Medon ikke blive os meget interessant — men, den kan ikke blive det, saa længe vi ikke vide, hvorved den udmerker sig fra enhver anden Elskovs Handel — Dog Medens Karakter er alt for uhældigt udført — Saa længe vi ikke have seet Medon, vise vi dog Forf. den Føyelighed, at forestille os ham, som en Helt — men han lader sig neppe see, før han taber sig, endog under denne Forestilling, i vore Øyne — Han kommer tvivlende og længselfuld at spørge efter sin Palmire — Den listige Zephire giver ham ikke strax det fulde Svar, men forbereder ham til noget sørgeligt at høre — Medon utaalmodig bryder ind i Talen og drager den visse Slutning deraf: Palmire er da død. — Han holder derpaa en lang Harangve, og uden flere Omstændigheder drager han Dolken for at støde i Hiertet — Dog, dermed er Zephire ikke tient, hun afværger derfor Stødet ved at lade ham vide, at Palmire lever, men — ikke for ham, men for Orest: atter nye Fortvivlelse! — Vor Helt løber uden Betænkksomhed strax med den samme Dolk ud, for at opsøge Orest, og tilbringe ham et dødeligt Stød — Han feiler i sin Hensigt, og da man griber ham, og gjør ham nogle Spørsmåale, om hvo han er, og hvo der kiender ham? svarer han som i en frygtsom Forvirring:

6

278 „Et Fruentimmer her, som — ja jeg veed ey

mere —

Jeg gandske ubekiendt og fremmed i Cythere —

Der kommer hun — hun veed mit Forsvar og min Skam!

(Til Zephire) beklag mig, at min Dolk saa troeløs var Madam!"

Kunne vi vel fatte de fordeelagtigste Tanker om Medon efter saadanne Optrin? og burde vi ikke dog, i det ringeste for Hermiones Skyld have dem? Nu Zephire! hvad skal vi sige om hendes Rolle? dømme vi vel for umildt, om vi paastaae, at den i det allerringeste laborerer af en temmelig stor Usandsynlighed? vi kiende kuns lidet til hende, det synes at kunne komme Forfat. tilgode her; men ney! Vi kiende dog af hendes egen Tilstaaelfe saa meget, at hun er en Undersaat, født langt fra Thronen, og Seides Forlovede — Dette forudsat, spørge vi, om det er sandsynligt, at Zephire ikke allene ytrer den hæftigste Elskov til sin Konge, som hun endelig ikke undseer sig ved at røbe, undtagen for ham selv, men endog forfølger denne Elskov, og tænker saa alvorligen paa Midler til at fyldestgøre den, som om hun havde de stærkeste Fordringer baade paa Kongens Throne og Hierte — Hvor positiv taler hun ikke strax i Begyndelsen:

7

279

„Som Dronning maae jeg døe, hvis ey, da som

Misdæder." —

Og til hvilken utaaelig Høyde voxer ikke det urimelige i hendes Karakter, naar vi høre den Tale, hun holder til Kongen, efter at have givet Palmire sit Banesaar? see Side 109.

Ha! Gid du følte al den Smerte, Og alle Pinsler, som har martret dette Hierte, Saa skulde du — men jeg vil ey ydmyge mig, Til Forsvar, efter at jeg først har straffet dig, Jeg hævnnet er - - din Siæl er dømt til mine Qvaler,

Men hør og skiælv - - det er mit Helvede som taler. — o.s.v.

Kunde den sorteste Utroskab fortiene bittre Bebreidelser? kunde den allermeest forurettede Elskov udgyde sig i meer harmende Udtrykke? og dog har intet af dette her Sted — Troskab havde Orest ikke fornærmet; thi han havde aldrig lovet hende noget — Og hvad Uret havde hendes Elskov lidt af Orest, som ikke vidste af den at sige — Disse ere vore Hoved-Erindringer mod Hr. Fastings Stykke — I Henseende til Stilen have vi ikke meget at udsætte; vi undtage nogle Steder hist og her, hvor undertiden noget alt forkonstlet, eller uforstaaeligt merkes f. E. 3die Optog, 3die Optr.

8

280 „Palmire troeløs? Ha! hvem tør formaste sig, Ved mine Taares Hævn at troe sig lykkelig" —

3die Optog, 7 Opt.

For i sin Konges Blod at svømme til hans

Throne" —

Denne Talemaade smager uden Tvivl alt for meget af en søgt Vittighed. — For Resten troe vi, at Hr. F. overhovedet har temmelig vel troffet det tragiske Sprog, ja vi finde hist og her mange stærke Steder, og undertiden Træk, som karakterisere en ikke gemeen Pensel: Vi ville til Prøve herpaa anføre den rasende Zephires Ord til Orest, da hun staaer færdig at stikke Dolken i sig.

„Skielv for min Geist, naar den forfulgt af

Furier,

Og fæl og stønnende i sorte Spøgelser, Og dryppende udaf et Blod, som dig

anklager

Skal vidne til din Straf om de fordømtes Plager,

Naar jeg - - men ha! forband min lhukommelse,

Jeg dør - - min Skygge skal forskrække

Helvede. —

9

281

Handlingens Eenhed har Hr. F. vel nok i Agt taget, og hans Episoder understøtte rigtig Hoved-Handlingen, og gjøre imidlertid en god Afvexling, saa at tørre Dialoger om et og det samme ikke saa let finde Sted; — En Feil i Zarine! —

No. 252.

Frimodige Tanker over den saa uventede, som store Hevnens Dag, den 17 Januarii 1772. Kiøbenh, trykt og at bekomme hos Stein for 1 Mk. 12 Skill, 10 Ark 410.

Forfatteren til disse frimodige Tanker

har ikke nævnet sig: men i Fortalen erkiender han

den Nye Prøve af Skrive-Frihed, (s. forrige Aarg. No. 294, Side 333,) og Tanker om Jule-Aftens Feyde (s. dette Aarg.

No. 107, Sid. 143) for sit Arbeyde. Et her i Staden nu meget almindeligt Rygte gjør en for vores Fædernelands Historie og Oldsager meget fortient Mand til Forfatteren. Vist nok er det, at Hr. L. berømte Navn har ligesaa megen Deel i disse sidste Tankers hurtige Afsættelse, som den Frihed, hvormed de ere skrevne, og Materien Hvorom de handle. Poesiens Smukhed har, visseligen! ikke tilløkket Kiøberne: den er tvert imod paa mangfoldige Steder overmaade tør og

10

282 tvungen. Rimenes Voldsomhed har efterladt sig meget kiendelige Spoer, f. E. S. 19 —

„Naar kun Clienterne og selv de havde nok,

At troe og tænke saa, var deres faste Stok." Og Side 51. —

„Fra Vugge-Gluten af til Gravens Candidat, Paa Vivat Christian! man kunde gjøre

Stat."

Dog! F. gjør ikke heller Paastand paa Poetens Navn: „Fødselen havde ikke gjort mig dertil, siger han i Fortalen, Konsten meget mindre. — Dog maatte jeg være Skald. Det skede, men det blev da og som det blev." Nu! — vi vil da ikke heller videre fortsætte vores Kritik over Poesien, at vi ikke skulle synes ubillige. Af samme Aarsag beholde vi og en Deel andre Anmerkninger for os selv. Til et Beviis paa at disse Tanker med Rette kan kaldes frimodige, vil vi anføre følgende S. 8.

„Jeg haver levet op en halv Snees om ey flere,

„Af Stats-Forandringer og Maader

at regiere,

11

283

„Snart Andagt, Politik, og Ret har

Overhaand,

„Snart Ungdom, Ødselhed, snart Militarist Aand."

Et og andet Indfald forekomme, som synes artig nok, saalænge Omstændighederne, de gaae ud paa, ere i Erindring. Som dette S. 17.

„Naar man den blakked Hest og røde Rytter saae, „Med Skrek man vidste, at det gieldte nogen paa."

Skulle vi ellers gjøre nogen Sammenligning imellem dette Stykke af Poesie og de tvende andre benævnte, da bliver nok Tanker over J. A. Feyde det beste, og dette det sletteste.

No. 253.

Critisk Journal over alt, hvad der er skrevet i Anledning af den 17de Januari 2det Hæfte. Kiøbenh. 1772. Trykt og tilkiøbs hos Stein for 8 Skill. 2 Ark 8vo.

Imod vores Formodning seer vi dog nu endeligen det andet Hefte af denne Journal, som gandske ligner det første. See No. 196. S. 233.

12

284

i det 15de Stykke. Dette indeholder en Fortsættelse af Bedømmelser over de Skrifter, som henhøre efter F. Meening til de Uskyldige eller den 2den Classe. Iblant disse er No. 42. Side 10. og det sidste No. 63. S. 19. de merkkeligste. Derpaa følger i første Anhang til den første Classe noget om de 6 Prædikener i Anledning af den 17. Jan. som udkom ved Trykken fra Præsterne her i Staden.

No. 254.

En Supplique fra de Kiøbenhavnske Jomfrue-Huuse, som skulle have været overleveret til Gr. Struensee, dersom ikke bemældte Greve formedelst indløbende Omstændigheder var bleven hindret fra at imodtage flere Suppliquer. Kiøbenhavn 1772. hos Stein: et halv Ark 8vo.

Denne Supplique gaaer ud derpaa, at de Jomfruer, som opholde sig paa Sahlene, og en vil tage Tieneste, maatte forbydes at drive Næringen: at et almindelig Vellysters Huus, som de havde hørt skulde oprettes, ey maatte sættes i Stand: og endeligen, at dem maatte forundes Laugs-Rettigheder — Heele Satiren er over Hovedet tør, og skrevet i en middelmaadig Stiil.

13

285 No. 255,

Breve til disse Tidens Skribentere og Forsvars Skrift for Contoirerne med hosføyede Erindringer til alle unge og bemidlede Mennesker. Skrevet af Cloris, Phyllis og Doris. Tilligemed et poetisk Tillæg af Coridon. Kiøbenh. 1772. Trykt og tilkiøbs hos Thiele for 4 Sk. i Ark 8vo,

Naar vi undtage nogle tvungne Steder og smudsige Tvetydigheder, kan denne Piece nok gaae an — Stilen er munter og der forekomme hist og her nogle gode Indfald.

No. 256.

Enfoldige Poetiske Tanker. I Anledning

af 17de Jan. 1772. Forfattet af Junior Philopatris. Kiøbenh. Trykt og tilkiøbs hos Stein for 4 Skill. 1 Ark 8vo.

Strax vi saae denne Piece, tænkte vi nok, det var en Satire over Junior Philopatris — Men vi forestilte os just ikke, at den skulde været synderlig moerfom, da den muntre Rosentørne paa hans Bekostning har fornøyet Publikum saa tilstrækkeligen, at vi fast troede, denne Materie var gandske udtømmet — Men heri toge vi merkelig Feyl — Denne forestiller paa det vittigste

14

286 den Uorden, Dumhed, Grovhed og taabelige Patriotiske Iver, hvoraf det overalt vrimler i J. Philopatris Skrifter — ved mindste Anledning gjør han temmelig uventede Udfald paa Oeconomien; Orthographien er undertiden løyerlig, og hist og her ere ogsaa nogle underlige Anbringelser af Oldsager — Med et Ord; Jo mere man er bevandret i den gode gamle Juniors Skrifter, jo meere vil man finde sig fornøyet ved dennes Giennemlæsning — Til en Prøve af Forfatterens Skrivemaade ville vi anføre følgende: Junior har i Stormens Aften borttaget Stine Pieces Hest, paa samme vil han ride til de 7 Øer uden Navn i Vestindien, og tage de Huusvilde Nat-Nymphes med sig.

„Der (siger han) plante vilde jeg de nær forvisned

Roser,

Jeg pukker Snupperter, ja Pokker og Franzoser,

Columbus Kammerat dem fra Vestindien Hidbragte, nu skal de den samme Vey igien.

Hvi tog han ikke af de andre Landets Vahre,

Af Cochenille, Rom, som nydes uden Fare, Men Cochenillen er nu ey saa god som før, Vil du mig ikke troe, Forræder andre spør."

15

287

Hvo der har Lyst til flere løyerlige Indfald, kan læse Piecen selv, — Og hvor kan man andet, end vente noget Got fra den muntre og behagelige Norske Hyrde?

No. 257.

Junior Philopatris lærde Anmerkninger over Fangernes Sange i Castellet. Kiøbenhavn 1772. Trykt og tilkiøbs hos Stein for 2 Skill. tre fiendendeel 1 Ark 8vo.

Denne er kun maadelig, og langt fra ikke saa vittig som næstforegaaende, ey heller af samme Forf. — I Just. R. Struensees Sang forekomme vel nogle gode Tanker, men de ere og, om vi ey huske Feyl, laante af Tullin — Vi have desuden ved dens Giennemlæsning ey kundet opdage nogen Aarsag, hvorfor den har faaet Navn af Junior Philop. — Dog maaskee det er Forlæggerens Indfald, for derved at faae den ligesaa got afsat, som den foregaaende.

No. 258.

En Sverm af udenlandske Siele, som har været tilstede ved et høytidelig Møde paa Bloks-Bierget, hvor de har resoneret og disputeret om alle Mands Struensee. Forvansket til almindelig Skiemt og Tidsfordriv. Skrevet af

16

288

Abraham Skardeski, en Jøde og god bekiendt af Struensee. Kiøbenhavn 1772. hos Svare for 4 Skill. i Ark 8vo.

Er fast det dummeste og kiedsommeligste af alle B**ns Smørrier.

No. 259.

En fornemme Aftenbakkes forunderlige

Syn og Drøm udi Skoven næstafvigte Jule-Nat 1771. Kiøbenh. 1772. hos Høeche for 4 Skill, 1 Ark 8vo.

Dette skulde nok være en Allegorie, men er i sig selv intet andet, end noget elendigt Sladder.

No. 260.

En artig Samtale imellem en Jydsk Rofferske og en gammel Siællandsk Bondemand, som havde en Kurv paa Nakken og raabte med Æg. Kiøbenh. 1772. hos Svare 4 Skill. 1 Ark 8vo.

Det eneste roesværdige vi have fundet ved denne, er at baade Tankerne og Stilen passe sig meget got til de samtalende Personer, og følgelig ere pøbelagtige — Men det er og just i dette Fag, Forf. Hr. B**n har sin meeste Styrke.